

MODELARE BAZATĂ PE ECUAȚII

ECUAȚII CU DIFERENȚE DE ORDINUL 1

Forma generală a unei ecuații cu diferențe de ordinul 1 este următoarea:

$$Y_t = \alpha Y_{t-1} + g$$

unde:

- t – timpul care a trecut de la începutul procesului dinamic pe care-l studiem;
- Y_t – valoarea variabilei de ieșire (variabila studiată) la momentul t ;
- Y_{t-1} – valoarea variabilei de ieșire la momentul $t-1$;
- α - un parametru al ecuației, $\alpha \in R$.
- g – termenul ecuației ce înglobează acele variabile care afectează valoarea curentă a lui Y , altele decât propria lui valoare întârziată (Y_{t-1}); g poate fi o constantă sau o variabilă ce ia diferite valori în timp;

Dacă $g \neq 0$ ecuația este neomogenă. Dacă $g = 0$ ecuația este omogenă și va avea forma:

$$Y_t = \alpha Y_{t-1} .$$

Soluția ecuației se va compune din soluția părții omogene și o soluție particulară.

Soluția părții omogene va fi de forma: $Y_t = A\tau^t$, unde:

- τ - reprezintă rădăcina ecuației cu diferențe;
- A – reprezintă o constantă nenulă a cărei valoare se poate determina din informațiile date, cu ajutorul valorii variabilei de ieșire la momentul inițial, $t=0$.

În aplicațiile economice, soluția particulară este soluția de echilibru ce se determină din relația: $Y^* = Y_t = Y_{t-1}$

Soluția ecuației va fi de forma: $Y_t = A\tau^t + Y^*$

Studiu de caz. Capitalizarea unei sume de bani fără depozit suplimentar

Dacă suma de bani R (capitalul), este capitalizată lunar la o rată anuală a dobânzii r pentru un număr de luni t , atunci se pune problema determinării capitalului (plății totale) după t luni.

Caz numeric:

$R_0 = 1000$ (euro) – capitalul inițial, la momentul zero;

$r = 0,03$ (3%) – rata lunară a dobânzii.

Cerințe:

- Care este ecuația cu diferențe de ordinul 1 în R_t ?
- Rezolvați ecuația de la a) și ajungeți la relația de calcul a variabilei capital în funcție de capitalul inițial și de rata anuală a dobânzii (*traietoria de evoluție*).
- Calculați valorile R_1, R_2, R_3 .
- Interpretați traiectoria de evoluție a capitalului R_t .
- Considerând D_t dobânda până în anul t ca fiind diferența între valoarea capitalului la momentul t și valoarea inițială a capitalului, care este traiectoria de evoluție a dobânzii?
- Rezolvați studiul de caz în programul *Ms Excel* (calculați valorile $R_1, R_2, R_3, R_4, \dots, R_{15}$, realizați un grafic cu traiectoria de evoluție a lui R_t , interpretați).

Rezolvări:

- Ecuația cu diferențe de ordinul 1 ce trebuie rezolvată este:

$$\begin{aligned} R_t &= R_{t-1} + rR_{t-1} = (1+r)R_{t-1} && \text{sau} \\ R_t - (1+r)R_{t-1} &= 0 && (1.1) \end{aligned}$$

- Se observă că avem de rezolvat o ecuație omogenă cu diferențe de ordinul 1, termenul ecuației ce înglobează acele variabile care afectează valoarea curentă a capitalului R , altele decât propria lui valoare întârziată fiind 0 ($g = 0$).

Soluția ecuației va fi de forma:

$$R_t = A\tau^t \quad (1.2)$$

unde:

- τ - reprezintă rădăcina ecuației cu diferențe;
- A – reprezintă o constantă nenulă a cărei valoare se poate determina cu ajutorul valorii capitalului la momentul initial.

$$\begin{aligned} \text{Din (1.1), (1.2)} &\Rightarrow A\tau^t - (1+r)A\tau^{t-1} = 0 \\ \Rightarrow A\tau^{t-1}(\tau - 1 - r) &= 0 && \Rightarrow \tau = 1 + r \end{aligned} \quad (1.3)$$

întrucât A nenul, τ nenul (altfel $R_t = 0$).

Rădăcina ecuației cu diferențe a fost determinată în funcție de rata lunară a dobânzii r , prin relația (1.3).

Pentru determinarea constantei A , în (1.2) pentru $t=0 \Rightarrow R_0 = A\tau^0 \Rightarrow A = R_0$

Atunci soluția căutată a ecuației cu diferențe este: $R_t = A\tau^t = R_0(1 + r)^t$ (1.4)

c) $R_1 = 1000(1 + 0,03)^1 = 1\,030$ (euro)
 $R_2 = 1000(1 + 0,03)^2 = 1\,060,9$ (euro)
 $R_3 = 1000(1 + 0,03)^3 = 1\,092,7$ (euro)

d) Din (1.3) $\Rightarrow \lambda = 1 + r = 1,03$

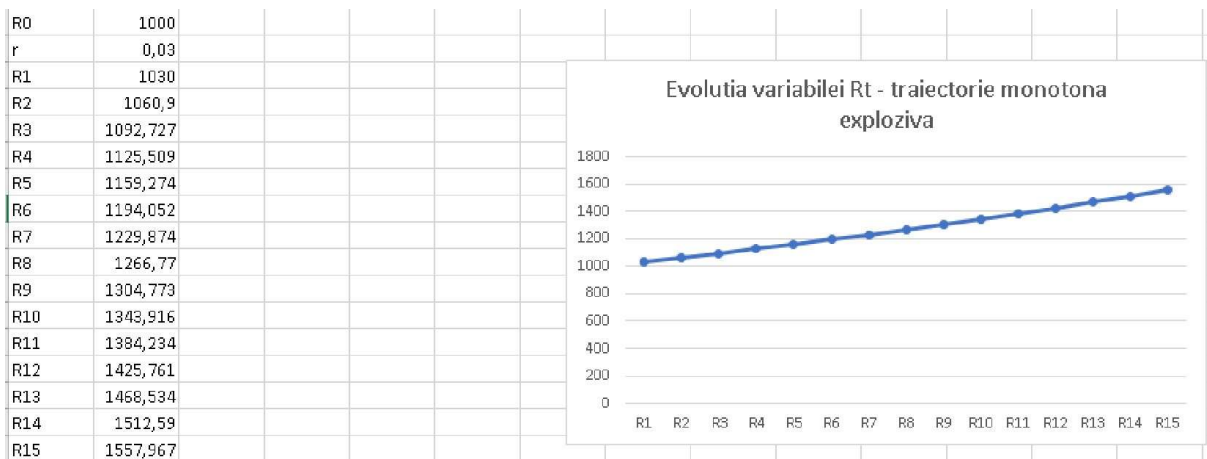
Valoarea rădăcinii caracteristice este mai mare strict decât 1 $\Rightarrow$ ne aflăm în cazul $\tau > 1$, traiectoria capitalului va fi de tip **monotonă explozivă**, valorile cresc odată cu trecerea timpului și converg spre plus infinit.

e) Dobânda până în luna t ca este diferența între valoarea capitalului la momentul t și valoarea inițială a capitalului: $D_t = R_t - R_0$

Din (1.4) $\Rightarrow$ traiectoria de evoluție a dobânzii este:

$$D_t = R_t - R_0 = R_0(1 + r)^t - R_0 = R_0((1 + r)^t - 1)$$

f) Traiectoria de evoluție a lui R_t aplicată în programul Ms Excel evidențiază creșterea monotonă explozivă a capitalului.

Studiu de caz. Capitalizarea unei sume de bani cu depozit suplimentar¹

Un investitor face un depozit inițial R_0 pe t luni care se va capitaliza la o rată lunară a dobânzii r și un depozit suplimentar de a unități monetare (carăuia nu i se aplică dobândă). Se pune problema determinării capitalului (plății totale) după t luni. **Caz numeric:**

- $R_0 = 10000$ (RON) – depozitul inițial, la momentul zero;
- $r = 0,05$ (5%) – rată lunară a dobânzii;
- $a = 250$ (RON) - depozitul suplimentar.

Cerințe:

- a) Care este ecuația cu diferențe de ordinul 1 în R_t ?
- b) Rezolvați ecuația de la a) și ajungeți la traiectoria de evoluție a variabilei capital (valoarea depozitului) în funcție de capitalul inițial, rata anuală a dobânzii și de depozitul suplimentar.
- c) Care este valoarea depozitului și dobânda totală după 5 luni?

Rezolvări:

- a) Ecuația cu diferențe de ordinul 1 ce trebuie rezolvată este:

$$\begin{aligned} R_t &= R_{t-1} + rR_{t-1} + a = (1+r)R_{t-1} + a \quad \text{sau} \\ R_t - (1+r)R_{t-1} &= a \end{aligned} \quad (2.1)$$

- b) Se observă că avem de rezolvat o ecuație neomogenă cu diferențe de ordinul 1, termenul ecuației ce înglobează acele variabile care afectează valoarea curentă a capitalului R , altele decât propria lui valoare întârziată fiind diferit de 0.

Soluția ecuației are componenta soluției ecuației omogene și componenta soluției particulare, fiind de forma:

$$R_t = A\tau^t + R^* \quad (2.2)$$

unde:

---

¹ Terminologia în limba engleză: withdrawal

- τ - reprezintă rădăcina ecuației cu diferențe
- A – reprezintă o constantă nenulă a cărei valoare se poate determina cu ajutorul valorii capitalului la momentul inițial,
- R^* - reprezintă o soluție particulară, soluția de echilibru pentru care:

$$R^* = R_t = R_{t-1} \quad (2.3)$$

$$\text{Din (2.1), (2.2)} \Rightarrow R^* - (1+r)R^* = a \Rightarrow R^* = -\frac{a}{r} \quad (2.4)$$

Pentru componenta soluției ecuației omogene, avem:

- rădăcina ecuației caracteristice:

$$A\tau^t - (1+r)A\tau^{t-1} = 0$$

$$\Rightarrow A\tau^{t-1}(\tau - 1 - r) = 0 \quad \Rightarrow \tau = 1 + r \quad (2.5)$$

- constanta A :

$$\text{In (2.2) pentru } t=0 \Rightarrow R_0 = A\tau^0 + R^* \Rightarrow A = R_0 - R^*$$

Atunci soluția ecuației cu diferențe devine:

$$R_t = A\tau^t + R^* = (R_0 + \frac{a}{r})(1+r)^t - \frac{a}{r} \quad (2.6)$$

Traectoria de evoluție a variabilei capital (valoarea depozitului) în funcție de capitalul inițial, rata lunară a dobânzii și depozitul suplimentar este exprimată prin relația (2.6).

d) Valoarea depozitului după 5 luni va fi:

$$R_5 = (10000 + \frac{250}{0,05})(1 + 0,05)^5 - \frac{250}{0,05} = 14144,2 \text{ (RON)}$$

Dobânda totală după 5 ani va fi diferența între valoarea capitalului după 5 ani și valoarea inițială a capitalului:

$$D_5 = R_5 - R_0 = 14144,2 - 10000 = 4144,2 \text{ (RON)}$$

Studiu de caz. Modelul multiplicatorului Keynesian

Modelul multiplicatorului Keynesian este util pentru analiza traiectoriei venitului agregat la nivelul unei economii, traiectorie rezultată dintr-o ecuație cu diferențe de ordinul 1. Modelul are în componență următoarele 2 ecuații:

$$Y_t = C_t + I + G \quad (1.1)$$

$$C_t = C_0 + cY_{t-1} \quad (1.2)$$

unde:

- Y_t – venitul agregat la nivelul unei economii la momentul t ;
- Y_{t-1} – venitul agregat la nivelul unei economii la momentul anterior, $t-1$;
- C_t – consumul agregat la nivelul unei economii la momentul t ;
- I – investițiile (considerate constante);
- G - cheltuielile guvernamentale (considerate constante);
- C_0 – componenta de consum autonom;
- c – parametru al modelului, $0 < c < 1$, reprezintă înclinația marginală spre consum.

Relația (1.1) este ecuația de descompunere a venitului agregat pe componente: consum agregat, investiții, cheltuieli guvernamentale.

Consumul agregat la momentul t are, conform relației (1.2) o componentă autonomă și o componentă ce depinde prin intermediul parametrului c de venitul agregat de la momentul anterior Y_{t-1} . Consumatorilor le ia timp să își ajusteze modelul de consum la o modificare de venit. Astfel, consumul de la momentul t va fi influențat de nivelul venitului din perioada anterioară, $t-1$.

Caz numeric:

- $Y_0 = 5000$ (mil RON) – venitul agregat la momentul zero;
- $I = 1000$ (mil RON) – investițiile;
- $G = 800$ (mil RON) - cheltuielile guvernamentale;
- $C_0 = 100$ (mil RON) – componenta de consum autonom;
- $c = 0,7$ – parametru din $(0,1)$, înclinația marginală spre consum.

Cerințe:

- Ajungeți la o ecuație cu diferențe de ordinul 1 în Y_t .
- de echilibru Y^* . Calculați valoarea.
- Aflați rădăcina ecuației cu diferențe și interpretați. Aflați constanta A . Ajungeți la soluția generală a ecuației de la a).
- Calculați valorile $Y_1, Y_2, Y_3, Y_4, \dots, Y$.
- Interpretați traiectoria de evoluție a venitului agregat.

- f) Cheltuielile guvernamentale scad la 600 (mil RON), iar înclinația marginală spre consum devine 0.6. Recalculați și interpretați evoluția lui Y_t .

$$Y_t$$

- g) Rezolvați studiul de caz în programul *Ms Excel* (calculați valorile $Y_1, Y_2, Y_3, Y_4, \dots, Y_5$, realizați un grafic cu traiectoria de evoluție a lui Y_t , interpretați).

Rezolvări:

a) $Y_t = C_t + I + G$ (1.1)

$C_t = C_0 + cY_{t-1}$ (1.2) $\Rightarrow Y_t = C_0 + cY_{t-1} + I + G$

$$Y_t = cY_{t-1} + C_0 + I + G \quad (1.3)$$

unde termenul g din forma generală a unei ecuații cu diferențe de ordinul 1 va fi:

$$g = C_0 + I + G$$

Relația (1.3) este ecuația cu diferențe de ordinul 1 în Y_t căutată.

- b) Pentru aflarea componentei soluție particulară, impunem condiția ca venitul agregat să rămână același, $Y^* = Y_t = Y_{t-1}$. Înlocuim în (1.3) și obținem ecuația pentru venitul de echilibru:

$$Y^* = cY^* + C_0 + I + G$$

$$\Rightarrow Y^* = \frac{C_0 + I + G}{1 - c} \quad (1.4)$$

Relația (1.4) este relația de calcul pentru soluția particulară a ecuației (1.3) (1

$$Y^* = \frac{100 + 1000 + 80}{1 - 0,7} = 6333,3 \text{ (mil RON)}$$

Valoarea de echilibru a veniturii agregate în economia considerată este 6333.3 (mil RON).

- c) Partea omogenă a ecuației (1.3) este:

$$Y_t - cY_{t-1} = 0, \text{ iar soluția componentei omogene este de forma: } Y_t = A\tau^t$$

$$\Rightarrow A\tau^t - cA\tau^{t-1} = 0 \Rightarrow A\tau^{t-1}(\tau - c) = 0$$

$$\text{Cum } A \text{ nenul, } \tau \text{ nenul} \Rightarrow \tau = c = 0,7$$

Rădăcina ecuației cu diferențe a fost determinată, are valoarea 0,7 care este în intervalul (0,1). Deci ne așteptăm la o traiectorie de tip monotonă amortizată, valorile variabilei de ieșire vor converge spre valoarea Y^* .

Soluția ecuației (1.3) este de forma:

$$Y_t = A\tau^t + Y^*$$

Pentru $t=0 \Rightarrow Y_0 = Ac^0 + Y^* \Rightarrow A = Y_0 - Y^*$, unde Y_0 – venitul agregat la momentul zero, Y^* – venitul agregat de echilibru.

$\Rightarrow A = 5000 - 6333,3 = -1333,3$ (constanta A este negativă)

Atunci evoluția venitului analizat (traiectoria) se descrie prin următoarea ecuație:

$$Y_t = (Y_0 - Y^*)c^t + Y^* \quad (1.5)$$

unde Y^* este dat de relația (1.4).

Relația (1.5) este relația de calcul pentru traiectoria de evoluție a venitului.

$$\Rightarrow Y_t = -1333,3(0,7)^t + 6333,3 \quad (1.6)$$

d) Din (1.6) $\Rightarrow$

$$Y_1 = -1333,3(0,7)^1 + 6333,3 = 5400 \text{ (mil RON)}$$

$$Y_2 = -1333,3(0,7)^2 + 6333,3 = 5680 \text{ (mil RON)}$$

$$Y_3 = -1333,3(0,7)^3 + 6333,3 = 5876 \text{ (mil RON)}$$

$$Y_4 = -1333,3(0,7)^4 + 6333,3 = 6013 \text{ (mil RON)}$$

e) Se observă că valorile variabilei de ieșire cresc de la $Y_0=5000$ și converg spre valoarea 6333,3. Traiectoria este de tip monotonă amortizată.

h) Cheltuielile guvernamentale scad la 600 (mil RON), iar înclinația marginală spre consum devine 0.6. Recalculați și interpretați evoluția lui Y_t .

Venitul de echilibru se modifică. Soluția generală a ecuației devine:

$$Y_t = 750 * (0,6)^t + 4250 \quad (1.7)$$

Traiectoria continuă să fie de tip monotonă amortizată, valorile variabilei de ieșire converg spre noua valoare de echilibru, 4250 (mil RON).

f) Aplicarea studiului de caz în programul *Ms Excel*

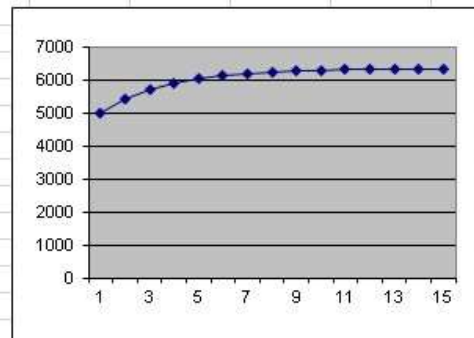
C0 - consumul autonom	100	
-----------------------	-----	--

I – investițiile	1000	
G - ch. Guvernamentale	800	
c - param, inclinatia marginala spre consum	0,7	
Y* - venitul agregat de echilibru	6333,333	
Lamda - rădăcina ecuației	0,7	
A - constanta nenula	-1333,33	
0	Y0	5000
1	Y1	5400
2	Y2	5680
3	Y3	5876
4	Y4	6013,2
5	Y5	6109,24
6	Y6	6176,468
7	Y7	6223,528
8	Y8	6256,469
9	Y9	6279,529
10	Y10	6295,67
11	Y11	6306,969
12	Y12	6314,878
13	Y13	6320,415
14	Y14	6324,29
15	Y15	6327,003

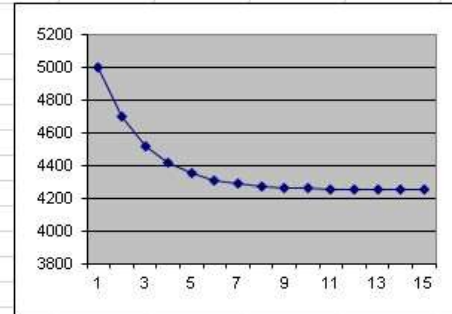
Graficul cu traiectoria de evoluție a lui Y_t :

0	Y0	5000
1	Y1	5400
2	Y2	5680
3	Y3	5876
4	Y4	6013,2
5	Y5	6109,24
6	Y6	6176,468
7	Y7	6223,528
8	Y8	6256,469
9	Y9	6279,529
10	Y10	6295,67
11	Y11	6306,969
12	Y12	6314,878
13	Y13	6320,415
14	Y14	6324,29
15	Y15	6327,003

Scenariul de modificare a cheltuielilor guvernamentale și a parametrului c:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
30	CO - consumul autonom	100									
31	I - investițiile	1000									
32	G - ch. Guvernamentale, se modifica fata de CAZ 1, scad cu 25%	600									
33	c - param, inclinatia marginale spre consum se modifica fata de CAZ 1 & CAZ 2, scade	0,6									
34	Y* - venitul agregat de echilibru	4250									
35	0	Y0	5000								
36	1	Y1	4700								
37	2	Y2	4520								
38	3	Y3	4412								
39	4	Y4	4347,2								
40	5	Y5	4308,32								
41	6	Y6	4284,992								
42	7	Y7	4270,995								
43	8	Y8	4262,597								
44	9	Y9	4257,558								
45	10	Y10	4254,535								
46	11	Y11	4252,721								
47	12	Y12	4251,633								
48	13	Y13	4250,98								
49	14	Y14	4250,588								

ECUAȚII CU DIFERENȚE DE ORDINUL 2

Forma generală a unei ecuații cu diferențe de ordinul 2 este următoarea:

$$Y_t + \beta_1 Y_{t-1} + \beta_2 Y_{t-2} = g$$

unde:

- t – timpul care a trecut de la începutul procesului dinamic pe care-l studiem;
- g – termenul ecuației ce înglobează acele variabile care afectează valoarea curentă a lui Y , altele decât propriile valori întârziate; termenul g poate fi o constantă sau o variabilă ce ia diferite valori în timp;
- β_1, β_2 - parametri ai ecuației, $\beta_1, \beta_2 \in R$.

Valoarea pe care o ia variabila Y în perioada t depinde de valorile sale la momentele anterioare $t-1$, $t-2$ și de o serie de alți factori exprimați prin termenul g .

Pentru cazul $g \neq 0$ ecuația cu diferențe de ordinul 2 este neomogenă, iar pentru cazul $g = 0$ ecuația este omogenă având forma:

$$Y_t + \beta_1 Y_{t-1} + \beta_2 Y_{t-2} = 0$$

Soluția ecuației se compune, ca și în cazul ecuațiilor cu diferențe de *ordinul 1*, din soluția părții omogene (caz $g = 0$) și o soluție particulară.

Soluția ecuației este de forma: $Y_t = A_1\tau_1^t + A_2\tau_2^t + Y^*$, unde:

- soluția particulară este obținută prin condiția: $Y^* = Y_t = Y_{t-1} = Y_{t-2}$
- τ_1, τ_2 - reprezintă cele două rădăcini ale ecuației caracteristice
- A_1, A_2 - reprezintă două constante nenule ale căror valoare se determină din condițiile inițiale ($t=0$ și $t=1$).

Studiu de caz. Modelul multiplicator – accelerator

Modelul multiplicator – accelerator este util pentru analiza traiectoriei venitului agregat la nivelul unei economii, traiectorie rezultată dintr-o ecuație cu diferențe de ordinul 2. Modelul are în componență următoarele 3 ecuații:

$$Y_t = C_t + I_t + G \quad (3.1)$$

$$C_t = C_0 + cY_t \quad (3.2)$$

$$I_t = I_0 + v(C_{t-1} - C_{t-2}) \quad (3.3)$$

unde:

- Y_t – venitul agregat la nivelul unei economii la momentul t ;
- C_t – consumul agregat la nivelul unei economii la momentul t ;
- C_0 – componenta de consum autonom;
- C_{t-1} – consumul agregat la nivelul unei economii la momentul $t-1$;
- C_{t-2} – consumul agregat la nivelul unei economii la momentul $t-2$;
- I_t – investițiile la momentul t ;
- I_0 – componenta de investiții autonomă;
- G - cheltuielile guvernamentale (considerate constante);
- c, v – parametri ai modelului; c reprezintă înclinația marginală spre consum, $0 < c < 1$; $v \in R$.

Relația (3.1) este ecuația de descompunere a venitului agregat pe componente: consum agregat, investiții, cheltuieli guvernamentale.

Consumul agregat la momentul t are, conform relației (3.2) o componentă autonomă și o componentă ce depinde prin intermediul parametrului c de venitul agregat Y_t .

Relația (3.3): investițiile la momentul t au o componentă autonomă și o componentă ce depinde cu un decalaj de o perioadă de modificarea consumului față de perioada anterioară.

Ajungerea la o ecuație cu diferențe de ordinul 2 în Y_t și soluționarea acesteia se realizează astfel.

$$C_t = C_0 + cY_t \quad (3.2)$$

$$I_t = I_0 + v(C_{t-1} - C_{t-2}) \quad (3.3) \Rightarrow$$

$$I_t = I_0 + v(C_0 + cY_{t-1} - C_0 - cY_{t-2}) \quad \Rightarrow \quad (3.1), (3.2) \Rightarrow$$

$$Y_t = C_t + I_t + G = C_0 + cY_t + I_0 + v(cY_{t-1} - cY_{t-2}) + G$$

$$\Rightarrow Y_t(1 - c) - cvY_{t-1} + cvY_{t-2} = C_0 + G + I_0$$

$$\Rightarrow Y_t - \frac{cv}{1-c}Y_{t-1} + \frac{cv}{1-c}Y_{t-2} = \frac{C_0 + I_0 + G}{1-c} \quad (3.4)$$

unde termenul g din forma generală a unei ecuații cu diferențe de ordinul 2 va fi:

$$g = \frac{C_0 + I_0 + G}{1-c}$$

Relația (3.4) este ecuația cu diferențe de ordinul 2 în Y_t căutată.

Soluția ecuației (3.4) are cele două componente: componenta soluției particulare și componenta soluției părții omogene:

$$Y_t = Y^* + A_1\tau_1^t + A_2\tau_2^t.$$

Soluția particulară, Y^* , în acest studiu de caz reprezintă venitul agregat de echilibru în economia analizată. Pentru aflarea acesteia, impunem condiția ca venitul agregat să rămână același în perioadele de timp t , $t-1$, $t-2$: $Y^* = Y_t = Y_{t-1} = Y_{t-2}$. Înlocuim în (3.4) și obținem ecuația pentru venitul de echilibru:

$$Y^* - \frac{cv}{1-c}Y^* + \frac{cv}{1-c}Y^* = \frac{C_0 + I_0 + G}{1-c}$$

$$\Rightarrow Y^* = \frac{C_0 + I_0 + G}{1-c} \quad (3.5)$$

Relația (3.5) este relația de calcul pentru soluția particulară a ecuației (3.4).

Partea omogenă a ecuației (3.4) este:

$$Y_t - \frac{cv}{1-c} Y_{t-1} + \frac{cv}{1-c} Y_{t-2} = 0$$

iar soluția ecuației omogene este de forma:

$$Y_t = A\tau^t,$$

unde:

- τ - reprezintă rădăcina ecuației cu diferențe;
- A - reprezintă o constantă nenulă a cărei valoare se poate determina din informațiile date, cu ajutorul valorilor variabilei de ieșire Y_0, Y_1

$$\Rightarrow A\tau^t - \frac{cv}{1-c} A\tau^{t-1} + \frac{cv}{1-c} A\tau^{t-2} = 0$$

$$\Rightarrow A\tau^{t-2} \left(\tau^2 - \frac{cv}{1-c} \tau + \frac{cv}{1-c} \right) = 0$$

Cum A nenul, τ nenul $\Rightarrow \tau_{1,2} = \frac{c \pm \sqrt{c^2 v^2 - 4(1-c)c} v}{2(1-c)}$

$$\Rightarrow \tau_{1,2} = \frac{\frac{cv}{1-c} \pm \sqrt{\frac{c^2 v^2}{(1-c)^2} - 4 \frac{cv}{1-c}}}{2} \Rightarrow \tau_{1,2} = \frac{cv \pm \sqrt{c^2 v^2 - 4cv(1-c)}}{2(1-c)} \quad (3.6)$$

Atunci soluția părții omogene va fi o combinație a celor două rădăcini caracteristice

$$Y_t^{Omg} = A_1 \tau_1^t + A_2 \tau_2^t$$

Soluția ecuației (3.4) va fi de forma:

$$Y_t = Y_t^{Omg} + Y^* \Rightarrow Y_t = A_1 \tau_1^t + A_2 \tau_2^t + Y^* \quad (3.7)$$

Pentru $t=0$ în (3.7) $\Rightarrow Y_0 = A_1 \tau_1^0 + A_2 \tau_2^0 + Y^* \Rightarrow Y_0 = A_1 + A_2 + Y^* \quad (3.8)$

unde Y_0 - venitul agregat la momentul zero, Y^* - venitul agregat de echilibru.

Pentru $t=1$ în (3.7) $\Rightarrow Y_1 = A_1 \tau_1^1 + A_2 \tau_2^1 + Y^* \Rightarrow Y_1 = A_1 \tau_1 + A_2 \tau_2 + Y^* \quad (3.9)$

Din (3.8), (3.9) $A_1 = \frac{\tau_2(Y_0 - Y^*) - (Y_1 - Y^*)}{\tau_2 - \tau_1} \quad (3.10)$

$$A_2 = \frac{-\tau_1(Y_0 - Y^*) + (Y_1 - Y^*)}{\tau_2 - \tau_1} \quad (3.11)$$

Atunci evoluția venitului analizat se descrie prin următoarea ecuație:

$$Y_t = \frac{\tau_2(Y_0 - Y^*) - (Y_1 - Y^*)}{\tau_2 - \tau_1} \tau_1^t + \frac{-\tau_1(Y_0 - Y^*) + (Y_1 - Y^*)}{\tau_2 - \tau_1} \tau_2^t + Y^* \quad (3.12)$$

unde Y^* este dat de relația (3.5): $Y^* = \frac{C_0 + G + I_0}{1 - c}$.

Relația (3.12) descrie soluția căutată a ecuației (3.4).